

Aan de minister van Buitenlandse Zaken
De heer T.B.W. Berendsen BA MSc
Postbus 20061
2500 EB DEN HAAG

Onze referentie

MvH/RvZ/JT/ATR4300/2026-U055

Uw referentie

Datum

10 april 2026

Onderwerp

Tijdelijk sanctiebesluit onrechtmatige nederzettingen in de door Israël bezette gebieden

Geachte heer Berendsen,

Op 18 maart 2026 is het *Besluit houdende tijdelijke economische beperkingen voor het tegengaan van het in stand houden van de onrechtmatige nederzettingen in de door Israël bezette gebieden (Tijdelijk sanctiebesluit onrechtmatige nederzettingen in de door Israël bezette gebieden)* aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) voor advies voorgelegd. De adviestermijn van ATR verloopt op 15 april 2026.

Het voorstel introduceert (tijdelijke) handelsbeperkingen om te voorkomen dat producten uit door Israël onrechtmatig bezette gebieden worden toegelaten op de Nederlandse markt. Het besluit is met name van toepassing op goederen die geheel of gedeeltelijk zijn verkregen uit – of geproduceerd zijn in – de door Israël onrechtmatig bezette gebieden, met uitzondering van producten die in aanmerking komen voor preferentiële behandeling. Dit voorstel heeft betrekking op de gebieden die op de al bestaande EU-postcodelijst staan. Dit betekent in de praktijk dat producten afkomstig uit onrechtmatige nederzettingen (zoals vermeld op de EU-postcodelijst), volledig verboden zijn. Het verbod in dit besluit is zowel een douanemaatregel (invoerverbod), markttoezichtmaatregelen (aankoop- en verkoopverbod en het verbod op het verlenen van tussenhandel diensten) en, een verbod op het omzeilen van deze verboden.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de regeldrukgevolgen aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

Contact:

Postbus 16228
2500 BE DEN HAAG

Bezoekadres: Rijnstraat 50
2515 XP DEN HAAG

info@atr-regeldruk.nl
www.adviescollegeregeldruk.nl

Tel: 070-310 86 66

1. Nut en noodzaak

Het voorstel geeft nadere invulling aan het advies uitgebracht door het Internationaal Gerechtshof (IGH) van 19 juli 2024, de aanbevelingen in resoluties ES-10/24 en resolutie A-79/90 van de Algemene Vergadering (AVVN) en resoluties 465 (1980) en 497(1981) van de VN Veiligheidsraad (VNVR). Tevens geeft het voorstel invulling aan een politieke wens om goederen te verbieden die (deels) zijn geproduceerd of afkomstig zijn uit de onrechtmatige nederzettingen. Om uitvoering te geven aan dat verbod introduceert dit voorstel een verklaringsverplichting voor goederen van oorsprong uit Israël die onder non-preferentiële voorwaarden worden geïmporteerd. Deze verklaring moeten bedrijven en consumenten afgeven om te bewijzen dat zij inderdaad geen producten uit deze gebieden importeren of verhandelen. De inschatting van het ministerie is dat er mogelijk 68.386 zendingen onder deze verklaringsverplichting kunnen vallen. Daarbij is het ook mogelijk dat een deel van deze zendingen *tweede* of een andere vervolgzending zijn naar eenzelfde importeur van eenzelfde goed, en het afgeven van de verklaringsverplichting in dergelijke gevallen minder belastend zal zijn dan bij eerste zendingen. Het komt erop neer dat volgens inschatting van het ministerie dit uitkomt op 22.795 – of ook wel een derde deel van het totaal – een eerste zending betreft, en twee derde een herhalende zending.

Het college acht de noodzaak van het ingrijpen in meer algemene zin een politieke keuze en heeft daarover geen oordeel. Het heeft echter nog wel vragen over de toegevoegde waarde van de verklaring. Uit het voorstel blijkt onder meer dat er een verschil bestaat in strafmaat in geval het verbod bewust of onbewust wordt overtreden. Het opgeven van een verklaring kan dus bijdragen aan de strafbepaling van een overtreder. Maar een verklaring op zichzelf, waarbij bedrijven en consumenten verklaren dat zij geen producten invoeren uit de onrechtmatige nederzettingen, zorgt er niet voor dat dit inderdaad niet meer zal gebeuren. Het college constateert dat de FIOD en het OM opmerken dat het in de praktijk lastig is om de herkomst van een product te kunnen controleren en Israël mogelijk niet mee zal willen werken aan rechtshulpverzoeken over de herkomst van een product. Conform aanwijzing 2.7 van aanwijzing voor de regelgeving¹ dient bij elk voorstel een afweging te worden gemaakt of er bij het tot stand komen van een regeling in voldoende mate handhavend opgetreden kan worden. Dit geldt ook bij geboden of verboden. Dit is vanuit regeldrukperspectief ook van belang vanwege het feit dat de gevolgen ook potentieel omvangrijk zijn voor bonafide partijen. De handhaafbaarheid is een cruciale randvoorwaarde voor het verbod, maar het voorstel maakt niet duidelijk in hoeverre voor de handhaafbaarheid van het verbod de verklaring een bijdrage zal leveren. Het college acht het daarom nodig dat de toelichting duidelijk maakt in welke mate de gevraagde verklaring hieraan bijdraagt. Bovendien is niet duidelijk hoe toezicht en handhaving feitelijk wordt vormgegeven en op welke manier bonafide partijen leiden onder het gedrag van malafide partijen.

1.1 Het college adviseert om de effectiviteit en daarmee het nut van de verplichte verklaring verder te onderbouwen

---

¹ KCBR - aanwijzingen voor de regelgeving - handhaafbaarheid

Vanwege de twijfel over het nut van de verklaring is het college van mening dat als wordt besloten om de verklaring in stand te houden, de Douane actief na inwerkingtreding de werking ervan monitort en dit tussentijds en binnen een jaar evalueert. In lijn van de geest van de invoeringstoets die normaliter bij invoering van een nieuwe wet wordt gedaan – en die na een jaar plaatsvindt – is het in dit geval aan te raden dit voorstel ook na een jaar tussentijds te evalueren.

1.2 Het college adviseert om de werking van de verklaring te monitoren en deze tussentijds en na maximaal een jaar te evalueren.

2. Minder belastende alternatieven

Het voorstel spreekt niet over minder belastende alternatieven. Desondanks, als het nut van de verklaring niet duidelijk is, is er uiteraard de mogelijkheid om als minder belastend alternatief het verbod zonder de verplichte verklaring op te leggen. Omdat de regeldruk van een verplichte verklaring potentieel hoog is, zou de effectiviteit van deze verplichting goed onderbouwd moeten worden. In aansluiting op het adviespunt onder toetsvraag 1, als de onderbouwing niet gegeven kan worden hoe een verklaring bijdraagt aan de handhaafbaarheid van het verbod.

2.1 Het college adviseert de vereiste verklaring niet in te voeren wanneer onvoldoende duidelijk is wat de verklaring bijdraagt aan de handhaving van het verbod.

3. Werkbaarheid

Ondanks dat het de vraag is in hoeverre bedrijven en consumenten gestelde verplichtingen kunnen naleven, en los van de vraag wat de toegevoegde waarde is van de verklaring, is de verwachting dat het doen van de verklaring en het invullen van de bescheidcode werkbaar is. Daarom heeft het college geen adviespunten onder deze toetsvraag.

4. Gevolgen regeldruk

De regeldrukkosten zijn volledige in beeld gebracht. De totale regeldrukgevolgen zijn becijferd op een maximale waarde van 1,8 miljoen euro. Het college heeft geen adviespunten onder deze toetsvraag.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van dit voorstel:

Niet indienen / vaststellen tenzij met de adviespunten rekening wordt gehouden.

Het college geeft aan dat het dictum niet ziet op de wenselijkheid van een verbod op goederen die afkomstig zijn uit onrechtmatige nederzettingen in de door Israël bezette gebieden. Het dictum ziet op het feit dat de onderbouwing van de verklaring die bedrijven en consumenten moeten afgeven onvolledig is. Het is niet duidelijk wat een verklaring toevoegt aan de handhaafbaarheid van het verbod. Daarmee is de regeldruk die uit dit voorstel voortvloeit mogelijk onnodig.

Het college vertrouwt erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over de uitkomsten van de toetsing. Indien u het voorstel verder in procedure brengt, gaat ATR ervanuit dat de toelichting per adviespunt duidelijk maakt op welke wijze rekening is gehouden met het ATR-advies. Aanvullend verzoekt het college u de gewijzigde versie van het voorstel aan ATR voor te leggen, zodat wij kunnen bepalen of een aanvullende zienswijze opportuun is.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris